

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

Publiekssamenvatting Jaarverslag EFMZV 2017

Focus van het programma

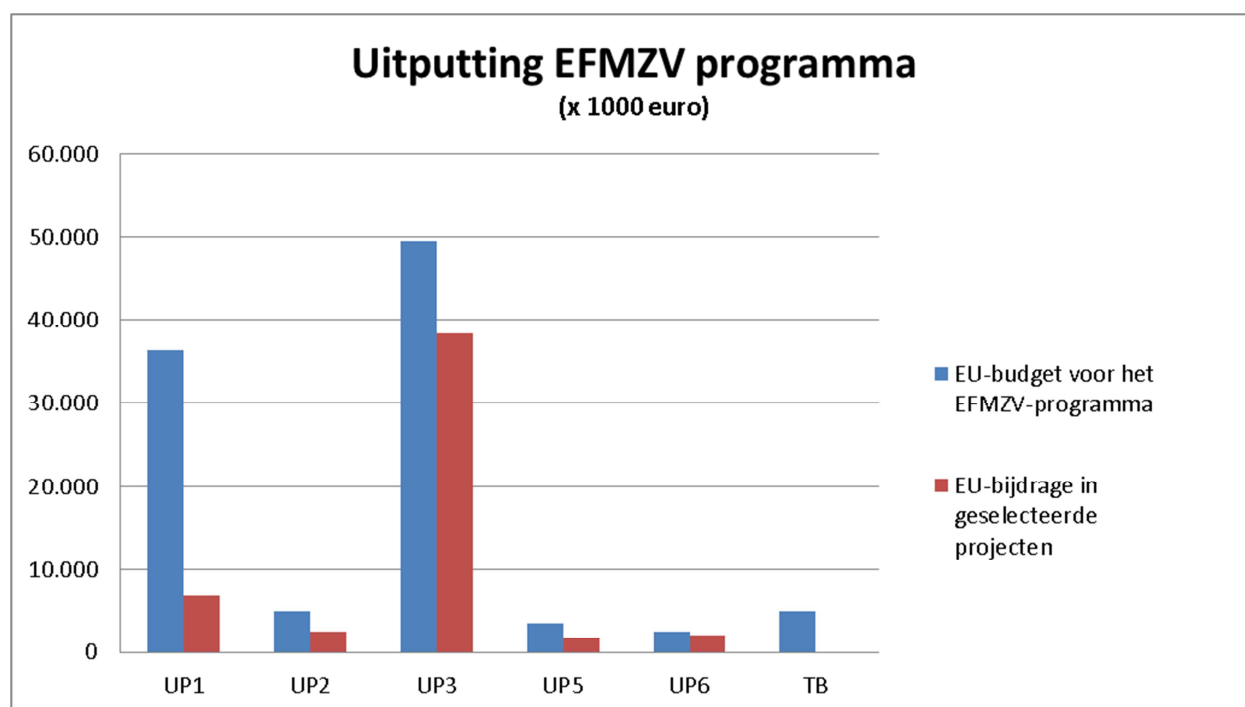
De Europese Unie en de Nederlandse overheid willen met het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) bijdragen aan de verwezenlijking van het nieuwe Gemeenschappelijk Visserijbeleid. Het Europees Fonds voor Maritieme Zaken en Visserij (EFMZV) heeft een looptijd van 2014 tot 2020. Iedere EU-lidstaat krijgt een deel van dit fonds om de vissector te steunen.

De plannen van de lidstaten zijn vastgelegd in het “Operationeel Programma.” Het Nederlandse Operationeel Programma “Duurzaam Vissen voor de Markt” is gericht op: de invoering van de aanlandplicht, verdere verduurzaming van de visserij- en aquacultuur en verbetering van de rendementen in de visserij- en aquacultuurketen. In dit jaarverslag leest u meer over de Nederlandse uitvoering van het Operationeel programma in 2017.

Uitvoering van het programma per unieprioriteit

In de jaren tot en met 2017 is inmiddels 49% van het programmabudget gecommiteerd. In totaal zijn 69 concrete acties (projecten of investeringen) geselecteerd. Hiervan zijn er 20 geselecteerd vanuit het proces overheidsopdrachten en 49 vanuit openstellingen. De geselecteerde concrete acties zijn voor een belangrijk deel overheidsopdrachten die op basis van Unieprioriteit 3 en Unieprioriteit 6 zijn uitgezet. Met name het aantal uit openstellingen geselecteerde concrete acties blijft nog achter bij de verwachtingen.

Figuur 1: Financieel overzicht EFMZV-programma

Unieprioriteit 1 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde visserij, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

Voor de Nederlandse visserijsector liggen er volop kansen en uitdagingen op het gebied van duurzaamheid, zoals de vraag naar duurzame visproducten, de implementatie van de aanlandplicht en Natura 2000. Voor deze verduurzamingsopgaven zijn samenwerking en innovatie erg belangrijk. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2017 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Uitvoering regeling Jonge Vissers 2015 en Jonge Vissers 2016 en openstelling Jonge Vissers 2017. Doel van de regeling Jonge Vissers, is het ondersteunen van vissers jonger dan 40 jaar bij de eerste aanschaf van een vissersvaartuig.
- Uitvoering opdracht voor uitzet van glasaal. Het doel van dit project is om glas- en pootaal uit te zetten en om de uittrek van schieraal te verhogen, conform de doelstellingen uit de Europese Aalverordening. Binnen deze opdracht is in 2017 voor 375.000 euro glasaal uitgezet in de daarvoor aangewezen gebieden.
Uitvoering opdracht pulsonderzoek. Dit project is aanbesteed in 2015 en gestart op 1 januari 2016. De looptijd van het project is vier jaar. Het onderzoeksprogramma, wat de effecten van puls op het mariene ecosysteem en de organismen in kaart brengt, heeft het tweede jaar afgerond. Onderzoeksactiviteiten zijn op gang binnen drie van de vier werkpakketten (mariene organismen, bentisch ecosysteem en zeebodem) .
- Uitvoeren opdracht garnalenspuls. Deze opdracht is gericht op het in kaart brengen van de effecten van grootschalige toepassing van de pulstechniek in de garnalenvisserij. Er wordt gekeken naar de selectiviteit van de garnalenspuls in vergelijking met de traditionele boomkor en de ongewenste bijvangst van ondermaatse garnalen, vis en bentos. De opdracht is aanbesteed aan een samenwerkingsverband van WMR, het ILVO en Thünen Instituut. Ook zijn de deelnemende garnalenvissers geselecteerd. In maart 2017 heeft een informatiebijeenkomst plaatsgevonden.

- Openstelling van de subsidieregeling rendementsverbeteringsprojecten. Doel van de regeling is om de rendementen van visserijbedrijven te verbeteren, door financiële ondersteuning te geven bij het intensiveren van technologische ontwikkeling en innovatie.
- Openstelling van de subsidieregeling innovatie duurzame visserij. Deze regeling is gericht op innovatie voor duurzame visserij, zowel zee- en kustvisserij als binnenvisserij.
- Openstelling van de regeling partnerschappen tussen wetenschappers en vissers. Deze regeling is gericht op het opzetten van netwerken, partnerschapsovereenkomsten of verenigingen tussen wetenschappers en vissers of visserijorganisaties en op het verrichten van activiteiten daarbinnen, zoals kennisontwikkeling en kennisdeling.

Unieprioriteit 2 bevordering van een ecologisch duurzame, innovatieve, concurrerende en op kennis gebaseerde aquacultuur, die doelmatig met natuurlijke hulpbronnen omgaat.

De basis voor de verwezenlijking van deze unieprioriteit is het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur. Met betrekking tot deze unieprioriteit wil Nederland zich inzetten voor de intensivering van technologische ontwikkeling, innovatie en kennisoverdracht van de aquacultuursector. Binnen deze unieprioriteit heeft in 2017 de volgende activiteit plaatsgevonden:

- Openstelling regeling aquacultuurinnovatieprojecten 2017 en uitvoering regeling aquacultuurinnovatieprojecten 2016. Bij een duurzame aquacultuur horen naast economisch rendement ook aspecten als milieu, gezondheid, welzijn en maatschappelijk draagvlak. De subsidiemodule is bedoeld om innovaties in de aquacultuur te bevorderen waarbij deze verschillende aspecten van duurzaamheid worden meegewogen. Hierbij kan gedacht worden aan efficiëntere productiemethoden waardoor de economische rentabiliteit wordt verhoogd of aan maatregelen waarmee diergezondheid en welzijn van vissen wordt verbeterd en de nadelige effecten op het milieu worden verminderd.

Unieprioriteit 3 uitvoering van het Gemeenschappelijk Visserijbeleid.

Nederland zal een substantieel deel van de middelen uit het EFMZV inzetten voor het verzamelen van data over de visbestanden. Daarnaast zal het EFMZV worden ingezet voor het versterken van de naleving in de visserijsector. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2017 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- In 2017 is gestart met de opdracht datacollectie 2017-2019. Deze opdracht omvat mariene monitoring van visbestanden.
- In 2015 is gestart met een drietal IT-projecten die betrekking hebben op controle en handhaving. Deze projecten hebben betrekking op het door ontwikkelen van de digitale registraties, controles en rapportages in de visserij en het op orde brengen van de dataketen bij controle- en handhaving. De uitvoering van deze projecten loopt in 2017 nog door.
- In 2016 is een viertal IT-projecten gestart dat betrekking heeft op het versterken van de ondersteuning van visserij monitoring, controle en handhaving, het verbeteren van de basis/deelregistraties en het blijven voldoen aan de controle en GVB eisen en eisen op het gebied van internationale visserij gegevensuitwisseling. De uitvoering van deze projecten loopt in 2017 door.

Unieprioriteit 5 bevorderen van afzet en verwerking

Meer samenwerking in de visserij- en aquacultuurketen moet leiden tot meer toegevoegde waarde voor keten als geheel. Met betrekking tot deze unieprioriteit zet Nederland daarom in op de Verbetering van de marktstructuur. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2017 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

- Openstelling regeling productie en afzetprogramma's. Doel van de regeling is om in Nederland gevestigde erkende producentenorganisaties voor visserijproducten en producentenorganisaties voor aquacultuurproducten te ondersteunen bij de voorbereiding van productie- en afzetprogramma's. Deze regeling is in 2016 ook opengesteld en de aanvragen hiervan zijn in 2017 afgerond. In 2017 is deze regeling wederom geopend. Deze aanvragen worden afgehandeld in 2018.
- De uitvoering van de in 2016 opengestelde regeling afzetbevorderingsprojecten. Doel van de regeling is om steun te verlenen voor afzet- en verwerkingsactiviteiten die marktdeelnemers verrichten om de waarde van de visserij- en de aquacultuurproducten te maximaliseren. Hierin gaat bijzondere aandacht uit naar de bevordering van concrete acties die de integratie van productie-, verwerkings- en afzetactiviteiten in de bevoorradingsketen ten doel hebben, of die bestaan uit innovatieve procedures of methoden.

Unieprioriteit 6 Geïntegreerd Maritiem Beleid-

Voor het Nederlandse deel van de Noordzee is het realiseren van een goede milieutoestand een belangrijke uitdaging. Nederland zet met het EFMZV in op de ontwikkeling en implementatie van het Geïntegreerd Maritiem Beleid. Binnen deze unieprioriteit hebben in 2017 de volgende activiteiten plaatsgevonden:

Projecten met betrekking tot zwerfafval:

- Een project met betrekking tot het inzamelen van scheepsafval. De financiering en de effectiviteit van het inzamelen van scheepsafval is geïnventariseerd voor elf kleinere Nederlandse zeehavens. Dit levert een integraal overzicht op van het scheepsafvalbeheer, de voorzieningen, best practices en mogelijke verbeterpunten van dit beheer. De resultaten en aanbevelingen zijn met de stakeholders besproken.
- Een project met betrekking tot het opruimen van zwerfafval in en langs de rivieren. Dit is een belangrijke aanzet voor het verminderen van de aanvoer van zwerfafval door rivieren naar zee. In 2016 is gestart met het inventariseren van de bestaande zwerfvuilophaalregeling en het verkennen van de mogelijkheid om dit bij Rijkswaterstaat op te schalen. In 2017 is de 'zwerfafval ophaalregeling' afgerond en zijn beheerders van de rivieren en betrokkenen bij de ophaalregeling geïnformeerd. Deze regeling wordt meegenomen in de ontwikkeling van het RWS 'kader Zwerfafval'.
- Het educatieproject over zwerfafval op de scholen van het primaire en voortgezet onderwijs is in juni 2017 van start gegaan met partners in het onderwijsveld. Gewerkt wordt aan educatiemateriaal en gastlessen tbv bewustwording; daarnaast worden scholen ondersteund in het opzetten en implementeren van afvalscheiding.
- In 2017 is het project 'Effecten van nanoplastics in het mariene milieu getest in mesocosms' afgerond. Effecten van verschillende doseringen polystyreen nanodeeltjes op zeeorganismen werden onderzocht in een experimentele opstelling. Gedurende het experiment werden in de hogere doseringen effecten waargenomen op de groei van kokkels en wadpieren. Het onderzoek is gepubliceerd op het Noordzeeloket.

Een project met betrekking tot onderwatergeluid

- Onderwatergeluid wordt onderscheiden in hard impulsgeluid en langdurend achtergrondgeluid. Om de cumulatieve effecten van impulsgeluid op vooral zeezoogdieren bij de aanleg van windmolenparken te beoordelen is in internationaal verband een methode ontwikkeld. De methode zal worden toegepast tijdens de planfase en MER-studies bij de aanleg van windmolenparken op de Noordzee. 2016 stond in het teken van verkennend onderzoek. Resultaat is een plan van aanpak voor de overige opdrachten. In 2017 is veel tijd

besteed aan de voorbereiding. Planning is om in de zomer van 2018 te starten met de uitvoering.